

Nro 7.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Januariusnak 23-dik napján 1795.
esztendőben.*

Hadi Történetek.

E' folyó hólnapnak 10 ikén költ levélben arról tudósítja *Albert Saxóniai hertzeg* a' Fels. hadi Tanácsot, hogy annakelőtte negyed nappal, u. m. *Jan. 6* ikán, a' midőn a' *Warasdi és Baná-lis* batallionnokból ki rendeltetett vitézeink a' *Weisnau* forpostra, az az, külső tábori őrizet-re ki mentenek volna, rajtok ütöttek a' *Frantzia* külső-őrallók, de vissza hajtattak a' mieink által. Hanem mindjárt akkor számos *Frantziáság* rukkolt ellenek, a' kikkel való viaskodás két órá-nál továbbá tartott, és még akkor sem lett volna vége, ha az *Austriai-Styriai* szabad seregből egy-

nehány compánia nem ment volna a' mieinknek segítségére, a' kik tsaknem a' *Hechtheimi* táborig üzték bé az ellenséget. — Ezen történetben a' Banális első regimentből *Jovich Mark* zászlótartó 15 köz emberrel, és 13 ember az Austriai Styriai szabad seregből sebbe estenek. — Az ellenségnek vesztesége nem tételik ki.

Gr. *Clerfayt* hadi Tármeister, azt írja a' Fels. hadi Tanátsnak *Mühlheimi* fő kvártélyából, Jan. 11-ikén, hogy a' *Waal* vize mellett táborozó Angliai ármádiának jobb szárnyat meg támadták, és vízfsza is nyomták a' nevezett víznek jobb partján lévő Frantziák, a' midőn a' Brittusok a' *Leck* vize háta megé, a' *Gorcumban* volt Hollandiai őrizet pedig, tartván attól, hogy *Rotterdamtól* el szakasztatik, magokat vízfsza vonták; minekutánna mindazáltal 10 vagy 11 ezer főből álló Cs. K. sereg küldetett volna az egygyesült Anglus és Hollandus seregeknek segítségére, az elsőbkek *Leerdamig* nyomultak előre, az utóbbiak pedig ismét vízfsza mentek *Gorcumba*.

Az Olasz Országban táborozó Cs. K. ármádiának all kormányozója Gr. *Wallis* azt írja, hogy a' *Vadóban*, *St. Remoban*, *Ventimigliában*, és a' körül belől cantonirozó Frantzia seregeknél feletébb uralkodnak a' téli tábori nyavalyák, és hogy még sem indúlt ki a' Fr. flotta a' *Toluni* ki kötő helyből, nem is tudatik, mikor fog onnan ki indúlni, a' mellyet szüntelen szemem tart a' *Livornóból* ki ment Angliai flotta *Hotham* Admirál vezérlése alatt. — Egy közönséges levéiből olvasuk, hogy azon Olasz országi Cs. K. ármádiához 16 ezer főből álló Nápolyi corpus fog marsirozni.

Jan. 12-ikén, a' Spirai püspökségben *Kétsch* alatt, és másutt is által akartak a' *Rénuson* jönni a' Frantziák, egy hozzájuk által szökött Cs. K. katonának út mutatása után, de nagyon meg tsaklatkoztak, mivel jókor észre vevén fel tételik

vitégeink, készen várták őket, és egynéhányat közülük útmutatójokkal együtt elfogták, a többi viszont igazították, a kalauz pedig még a nap, agyon lövetett *Schweevingenben*. — A *Condé* hertzeg corpusa alabb nyomú, a Réus mellett, maga pedig még most is *Radstadtban* kvártélyozik. Bzonyosnak lenni mondják a Réusnak alsó környékéről jött levelek, hogy a Frantzia ármádiának egy része *Aachen* és *Lüttich* felé visszavonták magokat, úgy hogy, már most a lig vagy 1000 embert *Emmerichtől* fogva *Weselig*. Az Austriai ármádiától is egynéhány sereg mentek téli kvártélyba; a *Köburg* és *Kinzky* könnyű szerű lovas regimentjei is előbbi cantonirozó kvártélyokba parantsoltattak menni. — Az Angliai ármádiának fő kvártélyja *Utrechtben* vagyon, és egynéhány ezerrel fog nem sokára meg szaporítani.

Frigyes Belgyiom.

BCU Gifu Central University Library Clu

Hát ugyan miként és hogy folynak iten a hadi dolgok? Ekként felelnek a Hágai és Amsterdami levelek, hol így, hol amúgy, hol jól, hol rosszul, a mint t. i. az álhatatlan hadi szerentsének keréke fordul. Rosszul folyt akkor, a midőn a *Maas* és *Waal* vizének jezes hatáin által mentenek a Frantziák; jobban foly már most, minekutánna az egygyesült Anglus, Hannoveranus és Hassus seregek őket derekasan megverték, a nevezett vizeken által üzték, és mind a *Bommelwarti* szigetét, mind *Bommel* városat tollök vizsgálva vették. De azért még sem hisznek a Frantzia tsalárd léleknek a Belgák, még is olly rendeléseket esznek, mintha máris kapuk előtt állana az ellenség. — *Utrechtől* mind a leveles tár, mind azon tartománynak kintses tára, a mellyben nem egy két tuczet Hollandus arany fekszik, Amsterdámba küldetik által. — Az Amsterdamiak magok is félnek, és hanemha egy jó fordítást tejedenek a Cs. K. seregek a Fran-

tziaák ellen, veszedelembe lépzen déli Hollandia, mivel minden vizek úgy ölfve fagytak, hogy azoknak tsont keménységű hátaikon szintén úgy lehet az ágyúkat húzni, mint a' száraz földön. — Ide, t. i. Amsterdámba sok tehetős lakosok mentek az Utrechti tartományból, holott *proximus urdet Ucalegon*, a' szomszéd háza ég. — Most már nemtsék a' közönséges és magános levelek, hanem a' Hágai officiális, az az, a' fő Kormányzék által ki hirdettetett tudósítások is bizonyítványok, hogy *Dundas* Anglus, és *Wurmb* Hassus Generálok, múlt *Dec. 31-ikén Thuyt* mellett nagyon meg verték, és a' *Waal* vizén is által üzték a' Frantziákat. — Ezen szerentsés történetet eként adja elő egy, *Jan. 1-én* napján költ *Arnheimi* levél: (*Arnheim*, deákul *Arnacum*, a' mint már mázszor is meg jegyeztem, alsó Geldriának népes, és erős városa, *Utrechtől* három mérföldnyire.) „*Dec. 28-ikán, úgymond, 5000 főből álló fr. gyalogság és 600 fr. huszár ment által Thuyt* mellett a' *Waal* vizén. Értésekre esvén ez a' történet, az egyesült Anglus és Hassus seregek vezérjeinek, mingyárt egy erős corpust rendeltek az ellenségnek onnan való ki üzettetésére, a' melly következendőképen ment végbe. — *Dundas* Anglus Generál vállalta magára a' fő kormányt, *Catchart* Mylord vezérlette az elől ment sereget, melly a' leg szebb és válogatottabb regementekből állott. — Az Anglusok három lovas és négy gyalog regementekből állottak, a' Hassusok pedig három, vagy négy ezer főből. — *Dec. 29-ik* napját meg előzött éjjel, már a' rendelt helyen voltak a' ki választatott seregek, és azok hólnapnak 31-ikén, reggeli 7 órakor rajta is ütöttek a' Frantziákra. — Leg elsőben is a' Hassusok attakiroztak *Wardenburg* és *Thuyt* mellett az ellenséget, és mindjárt eleinte ki üzték azt a' falából, nem ágyúkkal és apróbb fegyverekkel, hanem a' lovasságnak szablyáival, és a' gyalogságnak bajonettaival. Ugyan akkor 4 ágyút vontak fel a' töltésekre olly véggel, hogy azokkal

meg akadályoztathassák az ellenségnek hátrálását, a' melly valósággal meg is történt, a' midőn rajtok hajtván a' 44 ik Anglus regementből való Scottusok, mint a' meg búsúlt oroszán úgy viaskodtak velek. — Az Anglus dragonyosok a' Frantzia veres hufzárókat támadták meg, és 400 embert fogtak el közülök. A' *Dundas* Generál vezérlése alatt lévő seregek is oda érkezvén, hozzá fogtak a' viadalhoz, és nem annyira nagyobb és apróbb lövő szerszámokkal, mint inkább bajonetákkal és kardokkal ölték az ellenséget, a' kik közül kevesen mehettek által a' *Waal* vizén, rész szerént fogságba és sebbé esvén, rész szerént pedig a' tsata piatzán maradván. Artilleriajokat is mind el vesztették a' Frantziák. Hanem még most is birtokában vagynak a' *Bommel-Warti* szigetnek, és mind segítő seregek, mind ártilléria sok ment hozzájuk, mellyből azt a' következést húzzák ki a' Belgák, hogy minekelötte tökéletességre menne a' fegyver izünés, szerentsét fognak *Gorcum* ellen próbálni, holott az Oraniai örökös hertzeg mostan a' fő kormányozó. —

A' Hollándiai republica által ki választatott békesség szerzők *Brandseñ* és *Repelaer* urak, két Frantzia tiszt által kísértetvén *Herzogenbuschba* mentek a' fegyver szünés véget, onnan fognak Párisba utazni. — *Dec. 30 ikán* adta által a' Hollándiai helytartó Fejedelem a' Hágában lévő kormány széknek azon summa pénznek fel jegyzését, a' melly ezen mostan folyó 1795 ik éftendőben kívántatni fog a' Frantziákkal való hadakozásnak folytatására. — Ugy hallatik, hogy e' folyó hónapnak 2 ikán *Gorcumot* is meg támadták a' Frantziák.

A' leg újabb Hágai levelek azt beszélik, hogy a' déli *Hollandiába* is bé ütöttek már a' Frantziák, és hogy *Jan. 2 ik* napján rajta menvén a' *Wondrichem*, avagy *Worcum* alatt állott *Hollandus* vigyázó seregen a' sűrű ködnek kedvező.

se alatt, egy batériát az abban volt ágyúkkal együtt el vitték. Hanem csak ugyan nem maradhattak annak birókában sokáig, mivel észre vévén a' dolgot a' *Woudrichemben*, és a' *Loevsteini* erősségen lévő katona őrzet, oly sűrűen repitettek közükbe ágyú és kártais golyóbisákat, hogy képtelenek voltak a' Frantziák, mind az általok el nvert batériát oda hagyni, mind azon vidékről elébb állani, minekutánna mintegy 300 embert vesztek volna el a' csata piatzon. — Tovább lehető elomenete eknek meg akadályoztatására, egy Anglus és Hassus seregekből álló corpus ment a' Holiandiai határoknak fedezésére, *Arnheimba* ellenben, és a' Renus környékére Cs. K. regimentek marsiroztak. — A' Hollandiai respublikának követjeik *Brantsen* és *Repelaer* urak semmi fegyver szünést nem nyerhetvén a' *Herzogenbuschban* lévő Frantzia biztosoktól és vezérektől, egyenesen Párisba mentek.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nagy Britannia.

A' Londoni ministeriumban ismét változás történt. — *Chatam* Gróf, *Pitt* ministernek testvér bátyja, és az Admiraltási Collegiumnak volt E őü oje lett az Ország petsétjének titkos őrzőjévé. (*Intimus Sigillorum Regni custos*), Gróf *Spencer* helyett, e' pedig az Admiraltásnak első Lordjává; Gróf *Mansfeld*, *Friczwilliam* Gróf helyett, a' ki a' Hyberniai Vice királyságra emeltetett, a' titkos Tanátsnak előülőjévé 's a' t. Ez a' ministeriumban lett nagy változás, azért mondatik a' Londoni levelek által történtnek lenni, hogy annyival könnyebben véghez vihesse *Pitt* minister a' maga fel tételeit, 's annyival inkább erőtlenshesse az antiministeriális résznek hatalmát. — A' *Wallisi* hertzegnek Brunsvigiai hertzeg afszonynyal lejendő házasságának ratificátiója, az az, jóvá hagyattatása, és meg erősítése Brunsvigiába küldetett Lord *Malmesbury* hoz (Jegyezzük meg, az Angliai constitutió szerént, a' király vá-

lesztya, hanem a' Parlamentom erősíti meg a' korona örökösnek, úgymint a' *Wallisi* hertzegnnek, jövendőbéli házas társával való megmatkásodását.) — A' Jerseyi, és Aldemayi szigeteknek lakosai, Normandiának szomszédságában, holott gyakorta Frantzia hajók láttatnak, nagyon félnek a' pátriótáknak visitájától. — London városának némely osztályai gyűllést tartván magok közt, azt végzetek, hogy sürgessék a' jelenvaló veszedelmes hadakozásnak minél előbb lejendő végződését, azon esetre, hogy a' Párisi Convent örökösen által engedi az Anglusoknak az általok el foglaltatott Amerikai szigeteket, kézz a' Londoni ministerium is velek békességre lépni, másképen pedig nem. — A' Brestiai kikötő helyből ki ment Frantzia flotta ottan ottan mutogatya magát a' Britanniai tenger partya körül. — Richmond hertzeg és hadi Tármaster, különböző értelemben lévén a' jelenvaló hadakozásnak folytatásáról *Pith* ministertől, hivatalát le tette, melly vagy *Cornvallis* marchiónak, vagy Lord *Amherst*nek fog által adattatni. — Mikor fog Gr. *Moira* a' Frantzia tenger partok ellen ki indúlni, bizonytalan. — Az Orosz követ Gróf *Woronzow*, nem régiben hoszszas conferentziát tartott *Pith* ministerrel — némellyek olly vélekedésben vagnak, hogy ez a' conferentia a' Frantziák ellenvaló hadakozásnak folytatását, mások szerént pedig Lengyel Országnek jövendőbéli állapotját tárgyazza.

A' múlt hólnapnak 30 ik napján kezdődött el az Angliai parlamentom, a' melly alkalmatossággal mind a' felső mind az alsó kamara, avagy parlamentom öfze menvén, dél után 2 órakor, a' szokás szerént önnön maga a' király is meg jelent köztök, és hathatós beszéddel kezdette el a' gyűllést. Ezen beszédében a' többek közt azt adta a' jelenvalóknak értékre, hogy noha sok kárt szenvedett a' múlt esztendőekben az Angliai kereskedés a' Frantziákkal való hadakozás miatt:

mindazáltal azt kívánja N. Britannia és a nemzetnek ditsősége és jövőbeli boldogsága, hogy tovább is folytattassék az, még pedig az utolsó meg erőltetésig is, hogyha a' körülállások úgy fognak kívánni. — Lehetetlen, *úgymond a' király*, hogy sokáig vihesse a' pártos Fr. nemzet, annyira meg fogytak mind hadi ereje, mind kintse tára, melly nélküli lehetetlen szerentsésen viselni a' hadat. Tovább a' Korsikai szigetnek N. Britannia birodalma alá lett vettetését, az Amerikai Státusokkal kötött kereskedésbeni szövetséget, és a' *Wallisi* hertzegnek a' Brunsvigiai hertzeg aszfzonnyal lejendő házasságát terjelztette a' király a' Parlamentom eleibe, és arra serkengette azt, hogy a' nevezett hertzegnek, mint korona örökösnek, illendő költséget rendeljen. — *Richmond* hertzeg, *Lord Guilfort*, *Lansdown* Marchió, és egynehányan az antiministerialis részről mostan is nagyon sürgették a' békességet, ártalmasnak lenni moodván, mind a' belső tsendességre, mind a' kereskedésre nézve a' jelenvaló hadakozásnak további folytatását. Ellenben *Lord Grenville* minister egy átallyában szükségesnek lenni mondotta azt, és sok próbákkal meg mutatta a' Frantzia nemzetnek haldokló erejét. Beszédjét ezen szókkal zárta bé: „Nem hiszem, *úgymond*, hogy békességes tractára lehesen addig a' Frantziákkal lépünk, míg tsak állandó kormányok és igazgatásoknak formája nem lészzen; elienben álhatatosan hiszem és reménylem azt, hogy, ha egyenlő értelemmel, és meg kettőzetett erővel fogják a' szövetséges fejedelmek a' hadakozást folytatni, bizonyosan vége lészzen a' Frantzia tyrannismusnak, mellynek terhét már meg únta ez a' szerentsétlen nemzet viselni.“ — Végére voksolásra menvén a' dolog, a' felső parlamentomban 96 voksal 12 ellen, az alsóban pedig 246 voksal 73 ellen meg határoztatott, hogy a' királynak atyai gondosságát meg hálallyák, s vele meg egyyezzenek abban, hogy továbbra is folytattasson a' Frantziák ellen való hadakozás.

— Azomban még is nagy reménysége vagyon az Anglusoknak a' békességhez, úgy gondolkozván, hogy nem ok nélkül küldetett *Dec. 27-ik* napján tartatott titkos ministeriális gyűlés után, kurt a' Helvétziában lévő Anglus követhez.

Frantzia Ország.

A' siket és néma gyermekeknek neveltetésekre, és tápláltatásokra két közönséges ház vagyon Frantzia Országban, u. m. *Párisban* és *Burdóban*, Ezek felől azt végzette e' folyó hólnapnak 6 ikén a' *Convent*, hogy egybe egybe 60 gyermek véttetődjön fel, 9 elzandős korokban, és 16 elzandős korokig maradjanak ottan; ollyatén mesterségekre tanitassanak, a' mellyekre leg nagyobb hajlandóság fog benne tapaszaltatni, és a' midőn onnan ki költöznek, egynek 300 livra adattasson a' respubiika kaszszájából.

A' köz jóra ügyelő *Commissió* két hadi történetről tett a' *Convent* előtt jelentést, úgymint *először* a' *Luxenburgi Cs. Kir. katoná* őrizetnek *Dec. 22* ikén 6000 emberrel lett ki ütéséről, a' melly eleinte egészlen ki mezdította a' Frantzia blokirozó armádiát fekvéséből; hanem több segítő seregek menvén ehez, meg újít a' viadal, mellyben viszsa nyomattak ugyan az *Austriakusok*, hanem sok eleséggel rakott tár szekereket vittek bé magokkal. Utóllýára azt is hozzá ragasztatotta tudósításához, hogy már most közelebb mentek a' Frantzia seregek *Luxenburg várához*, és szorossabban környül vették azt.

Másodszor *Gravenek* el foglaltatásáról adott hírt, melly ízerént az abban lévő *Hollándus katoná* őrizet egész tábori tisztességgel ki költözvén a' várból, fegyveret 's munitióját le rakta, 's fogszágra küldetett Frantzia Országba. — *Antverpiáig* mind a' tiszteknek, mind a' köz embereknek meg engedtetett, hogy tábori hűtorjaikat magokkal

el vihessék, hanem ottan le kell azokat rakniok. — Az ottan tartózkodott emigránsok nem foglaltak bé a' capitulatióba.

Egy hitelt érdemlő személy, a' ki nem régen meg járta *Párist, Brüsszelt, Lüttichot és Kolóniát*, azt bezzéli *Páris* városáról, hogy ottan ismét nagy divattyában vagy az ételben, italban, ruházatban és társázkodásban való bujaság; hogy az aszszonyi nem régi Görög dámák gustusa szerént viseli magát, hogy minden Párisi aszszonyok közt leg jobban meg kü ömbözteti magát *Gabarus Trésia Talliennek* felesége, a' ki felettébb való költséggel él, és Párisi Dianának neveztetik az újság irók által; hogy a' nép nagyon morgolódik a' Conventben öt esztendőktől fogva szüntelen uralkodó hasonlóság és vetelkedés ellen, és hogy sokan békességet 's királyt kívánnak. (Minap azt kiáltozták a' Parisi teátrumban, hogy a' békesség és a' 17 ik numerus nélkül, mellyen XVII Lajost értették, lehetetlen Frantzia Országának bódogni); hogy a' Frantziák által el foglaltatott tartományokban mindeütt, de kivált *Brüsszelben* rendkívül való szűkség, és nyomorúság uralkodik. 's a' t.

A' Párisi közönséges levelek szerént, Jan. 2-ikán állitatott fel az új revolutiónális commissió, melly egy és két all-elölöböl, 9 birákból, egy fő és három all-prókátorból, egy cancellistából, és 30 hites személyből áll, a' kiknek hivatalok ennekutánna három hólnapnál tovább nem tart, akkor ismét mások választatnak helyettek, ne hogy, mint az előbbiek, ök is el fajúlván, kegyetlenkedjenek bódogtalan polgár társaikon.

Gregoire vólt püspök ismét nagyon sürgette a' vallásoknak szabad gyakoroltatását, a' papi rendnek illendő tekintetben való tartását, betsülést, és a' vallásbéli erőltetésnek, 's fanatismusnak el töröltetését: „ Minden vallást, *úgymondá ő,*

a' mellyen e' vagy amaz e'ztály vagyon, köteles a' Convent védelmezni és fenn tartani, mindennek tökéletes szabadságot engedni az istennek maga módja szerént való tiszteletére. — A' vallásbéi szabad gyakorlás által lettek Hollandia és az Amerikai szabad Státusok gazdagokká, a' vallásnak nyomatása által öregbíteni szokott annak e'ctricitása, és ellent álló ereje. — Száz e'ztendőnél tovább nyomattattak Fr. Országban a' hugonották, még is most is számosabban vagynak három milliónál. — Az Asiai és Afrikai despotáknak uralkodása alatt szabad gyakorlása vagyon a' vallásoknak, hát ugyan Izámki- vetésbe fog e' ez a' szabadság a' szabad Frantzia respublikából küldetni. — Meg ígértük ezt az általunk el foglaltatott tartományoknak, hát meg szegjük é esküvésünket, nem tellyesítjük e' bé ígéletünket. — A' Convent meg határozta a' vallásbéi türedelmet, még is sok helyeken üldöztetik a' vallás, üldöztetnek a' vallást tanító egy hazai személyek 's a' t. *Mercier*, és más Journalisták az é'ig emelik ditséretük által *Gregoirnek* ezen fontos beszédét, és azt írják, hogy soha sem vólt a' Frantzia nemzetnek annyi szüksége a' vallásra mint most, és meg mutatták azt fontos okokkal, hogy a' polgári erköltsi tudomány elégtelen legyen magában, hogyha az a' leg főbb valóság- nak akarattján nem fundáltatik.

Lengyel Ország.

A' múlt *Dec. 20 ikán* egy levelet vett a' Lengyel király az Orosz Császárnétól, mellyben a' javasoltatik nékie, hogy maga bátorsága, és a' jelenvaló zürzavaros dolgoknak hamarább lejendő végefztetése végett menne Grondnóba lakni, mellyre is ajánlotta magát. — E' nap érkezett Warsóviába egy kurir is, 's leg ottan 32 nevezetes Lengyelek, a' kik t. i. a' vólt insurrectionnak indítói vóltanak, fogadtattak meg, és Orosz Országba vitettek. Ezek közt vólt Gróf *Potocki Jg.*

ndtz, Gr. Mostovski, Zakrzewski a' Lengyel nemzeti Tanátsnak előülője, a' Warsóviai gazdag pénz-váltó *Kapostási*, és *Kilinski* varga is. — Még mások is fogják őket oda követni.

A' Warsóviai levelek szerént, a' Lythvániát nagy hertzezségnek minc' nemes, mind nemtelen lakosai múlt *Dec. 3-ik* napján hódoltanak és esküttek meg az Orosz Császárné hívségére. Esküvéseknek formája e' vala: Én N. N. igérem, és fogadást teszek, hogy én a' *Kosciusko Taddé* vezérlése alatt vólt Krakóviai confederatiót sem magam, sem más, sem irásom, sem beszédem, sem tanátsom, sem tselekedeteim által soha segélleni nem fogom, és senkinek az Orosz Császárné Ő Felségén, Generálisain, és vezéreim kívül sem engedelmeskedni, sem parantsolatiyát követni nem fogom. — Ennekfelette arra kötelezem magamat, hogy ha az Orosz seregek ellen valamely irások, avagy öszve esküvés támadna, ezeket azonnal ki fogom az Orosz vezéreknek nyilatkoztatni. — Végezetre igérem és esküszöm, hogy a' Fels. Orosz Császárnén kívül senkinek sem nem engedelmeskedem, sem híve nem leszek, Ő Felsége parantsolatiyát pedig az útolsó pontig igyekezem bé tellyesíteni. — Isten, és az Idvezítőnek szent vére segélljen engemet. — *Grodnóban Dec. 3 ik napján 1794-dik esztendőben.*

Gallioiából iratik, hogy még most is titkos béketelenség és ellenkezés vagon a' Lengyel nemzetben. — Azok az emberek, a' kik heiytelenül gondolkodnak a' szabadságról, és nehezen szenvedik; hogy hazájok tsendes királyi páltza alatt nyugszik, még most is követőket keresnek magoknak, és azon igyekeznek alattomban, hogy nagyobb vezedelembe ejtsék hazájokat, mint hajtották már ennekelőtte is. — A' Lengyel királynak Grodnóba lejendő utazásának ideje *Jan. 8 ik* vagy tizenkettedik napjára határozott meg; a' hová számos Lengyel nemessekkkel

Eggyütt a' Római udvar követje is fogja ő Felségét követni. — Sokan olly értelemben vagynak, hogy nem sokáig fog ottan maradni, hanem onnan Petersburgba menni. — *Kosciusko* Generalissimus béérkezett már Petersburgba, vett sebeiből meggyógyult, elegendő étele és itala vagyon, hanem igen szoros őrizet alatt tartatik. — Éjjel nappal egy Orosz tiszttal vagyon vele szobájában, és ezen kívül senkivel mással sem nem beszélhet, sem nem társalkodhatik. — *Mirbach* Lengyel revouciósionális Generált, a' ki Kurlandus nemes, *Rigaból* *Mietauba* küldötte az Orosz Császárné, hogy ottan Kurlandiának constitutiója szerint törvénybe idéztetne, és büntetné meg. — *Potemkin* General Lajtinantot, Warsóviából Petersburgba lett viszta térése után, Feldmarsalságra emelte kegyes fejedelem alszonya. — A' Lengyel királynak fő udvari mestere *Getakovszki*, és az előbbi nemzeti Tanátsnak tagja *Kochanovszki* is megfogatattak, és Orosz Országba vitettek, Mind a' kettőnek irásai elpészteltettek.

Azoknak a' Lengyel magnásoknak és nemeseknek sorsok, a' kik a' múlt Decemberb. el fogattatván az Orosz birodalomba küldettek, felettébb nagy nyughatatlanságot, félelmet, és békételenséget okozott Warsóviának lakosaiban, kiknek meg nyugtatásokra következő parantsolatott hirdettetett ki a' nevezett városnak mostani commendánsa *Buxhövden* Orosz General: „Értésemre esvén a' város pogáriban támadott félelem és nyughatatlanság, a' melly néhány Lengyel Magnásoknak és nemeseknek el fogattatások, és némellyeknek gondolatlan beszédjek bennek okozott: Ő Excellentiájának Gr. *Suwarow* Feldmarsálnak különös parantsolatlyára, tudokra adom mindeneknek, a' kiknek illik, hogy a' várossal kötött capituláció minden pontyaiban szorosan meg fog tartatni, és senki sem életére, sem örökségeire, sem vagyonára nézve legkisebben is meg nem sértetni. — És hogy a' tud-

va lévő személyeknek el fogattatások a' capitulatiónak meg rontatására ne magyar ztasson, tudtára adom mindeneknek, hogy ők nem előbbi tselekedeteikért, melyeknek tökéletes el felejtése ígértetett a' tudva lévő capitulatióban, hanem azért fogattak és vitettek el, mivel tellyességgel el nem akartak a' Krakóviai confederatiótól, és a' Warsóviai 1791 ik esztendőben készített új constitutiótó elállani. — egyébarant ismét és ismét azt ígérem Gr. Suwarow Feldmarsál Ó Excellentziájának képeben és parancs attyára, hogy a' tudva lévő capitulatiónak minden izikelyei, nevezessen azok, a' mellyekben mind életére mind vagyonára nézve tökéletes bátorság ígértetett Warsóvia városának, meg fognak általunk tartatni."

Kutlandiának és a' Lythvániai nagy herczegségnek Orosz Birodalomhoz lett kaptasoltatása által 1000 quadrát, az az, négy szegü mélyföldel és 150000 emberrel szaporodott, ez a' másként is leg nagyobb Európai monarchia. Lythvaniából 1793 ik esztendőben öt millió Lengyel forint ment bé a' Lengyel republica kasszájába, de hogyha az jobban fog e nekutánna mivelteni, hogyha nagyobb gráditsra lép az industria, a' minthogy reményleni is lehet az Orosz Birodalom alatt, háromszorta, négyszerte, sőt ötszörte is több jövedelmet lehet abból ki venni.

Hír adás!

Erdélyben Maros-Vásárhelyen Orvos Doctor Hórváth Mátyás Úr szándékozik egy igen hasznos újjadon újj Mész könyvetskét elő fizetésre ki adni, ilyen Tzim alatt: *Az Erdélyi sok próbák és tapasztalások által tökéletességre ment Mész gazda; a' ki a' mész mesterségnek tökéletességre való vitelésnek módját a' leg könnyebb és leg hasznosabb úton elő adja, és az azt óhajtókat arra fundamentomason meg tanítja, 3. metzett*

Táblákkal, és egy hasznos Tóldalékkal együtt.
Ezen munka a Tóldalékon kívül áll 20. Rézekenből.

Az 150 tanít a Méh tartás tökéletességre való menetelének akadályairól. 2. A' méheknek ártalmaikról, és ellenségeikről. 3. A' méhek természetéhez alkalmaztatott bölts és okos méhészmesterségről. 4. A' méheknek nemejkről. 5. A' lépről vagy viaszról, és mézről. 6. A' méheskertről, állásról, és lakó hajlékokról. 7. A' méhészséghez való eszközökről vagy szerzőmokról. 8. A' méheknek vásároltatásokról. 9. A' méheknek tavaszi ki rakattatásokról, és tiszításokról. 10. A' gyenge méheknek tápláltatásokról. 11. Az ereztésről, vagy Rajzásról, és a' gyenge rajoknak egybe ütésekről. 12. A' rajoknak coloniákra való szállittatásokról. 13. A' mag méheknek új hajlékokba való költöztetésekről. 14. Az el tserelésről. 15. A' méheknek árvaságokról. 16. A' méheknek osztás által való szaporítottatásokról. 17. A' coloniáknak új coloniákra való szaporítottatásokról. 18. A' méz szűretezésről. 19. A' méh ser főzésről, és a' viasz sajtólásról. 20. A' méheknek telettetésekről, és arra való el készítésekről. A' Tóldalék pedig tanít némelly különbözőbb külömbbféle igen hasznos dolgokról. Az egész könyv mégyen 16. vagy 17. árkosra, és azért arra lészén 34. krajtzár. A' kinek a' két Nemes Magyar Hazában erre előre tetízik fizetni, ne sajnálja magát Majusnak első napjáig jelenteni. Az elő fizetésnek fel szedésére, az elő fizető Személyeknek számba adásokra, és az elő fizetett pénznek a' szerző kezébe való szolgáltattására nézve kérettetnek, és szivessen invitáltatnak mind a' két Nemes Magyar Hazában, minden városokban, és nevezetes helységekben találtató Tisztel. Lelki Atyák, Lelki Pásztorok, Könyv nyomtató és kötő Urak, kiknek fáradságok minden 10. Exemplár után egy egy nyomtatvánnyal meg fog jutalmaztatni. Hellyben pedig lehet magánál a'

szerzőnél elő fizetni, és kinek kinek magát bé
 iratni. Az elő fizetést bé szedő urak méltóztassa-
 nak jelentő leveleiket fránkózza ilyen feyű. iras-
 sal küldeni: *Orvos Doctor Horváth Máttyas Úrnak*
 Maros Vásárhelyre. Erdélybe. *Betsben* lehet a'
 Magyar Kurir, és Mercurius Irómai praenume-
 rálni. A' Szerző is igéri, hogy kinek kinek szá-
 ma és helye szerént mentől hamarabb maga tú-
 lajdón költségén betsülettel közébe fogja foglál-
 tatni a' Nyomtatványokat. Költ 1795-ik esztén-
 dőben Bóldog Afiszony Havának 150 napján.

El adni való Bibliothéka.

Pesten, egy különös szorgalmatossággal öfz-
 ve gyűjtögetett, mindenféle tudományokban né-
 met, deák, Frantzia, Olasz, és más nyelveket
 is lévő, mintegy két ezer, és egynéhány száz da-
 rab könyvből álló Bibliothéka a' censurán ke-
 resztül menván, jövő Februáriusnak 9-ik napján,
 a' Hatvani kapun kívül, a' Római király nevé-
 viselő vendégfogadóban, a' 608-ik szám alatt, kö-
 zönséges licitációra fog botsáttatni. A' kinek ked-
 ve lejénd könyv vásárlásra, és előre akarja ezen
 el adattandó kööyveket esmérni, *Titt. Dálnoki*
Nagy Gábor, és *Kováts Mihály* Prókátor Uraknál,
Weigand és *Kilián* könyvárosoknál, nem küöm-
 ben, a' fent nevezett Vendég-fogadóban meg kap-
 hatya annak ki nyomtatott catalogusát.